

2018/2019

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskoleverksamhet

Ansvarig för planen

Förskolechefen.

Vår vision

Alla i förskolan, barn, vårdnadshavare och pedagoger ska känna att de vistas i en miljö fri från kränkningar och diskriminering. Den ska vara väl anpassad för kreativitet, ge lust och stimulera lärande. Vi ska ha en miljö där vi tar hand om varandras förmågor och tillsammans utvecklar dessa. Barnen ska uppleva att de tas på allvar och att alla vuxna visar dem respekt.

Planen gäller från

2018-09-04

Planen gäller till

2019-09-04

Barnens delaktighet

Vi har arbetat fram vår plan med barnens görande, tänkande och resonerande som grund.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavarna informeras om planen. Vid varje nystart på hösten tas denna plan upp på möten med vårdnadshavare då det även informeras om hur man kan lämna synpunkter inför kommande plan.

Personalens delaktighet

Varje avdelning på förskolan kommer att diskutera allt som ska beaktas inför planens revidering.

Samverkansforum kommer att finnas där man går igenom planen inför den årliga revideringen enligt följande steg:

- arbete med innehållet i planen
- granskning av utkast
- utvärdering

Förankring av planen

Vår plan för att främja likabehandling och för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling skall vara ett levande dokument. Planen ska genomsyra det dagliga arbetet. Vårdnadshavare kommer att informeras om planen på föräldramöte under våren 2019. På arbetsplatsträffar och vid möten med vårdnadshavare ska planen diskuteras och uppdateras.

Utvärdering

Årets plan ska utvärderas senast

2019-09-04

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Utvärdering sker vid terminsslut. För vårdnadshavare och pedagoger utvärderas planen via enkäter. Barnens synpunkter beaktas kontinuerligt genom samtal och pedagogisk dokumentation.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Förskolechefen

Främjande insatser

Namn

Främja likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning.

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Mål och uppföljning

Alla vårdnadshavare ska med samma förtroende kunna lämna sina barn på förskolan, förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra religiösa åskådningen.

Vid utvärderingen våren 2019 gör pedagogerna en uppföljning av arbetet.

Insats

För att respektera alla människors lika värde arbetar vi för att:

- uppmärksamma fester och traditioner som är knutna till de stora världsreligionerna
- arbetar för att ge pojkar och flickor lika talutrymme
- könsneutrala miljöer
- fokusera aktivt på barns förmågor i stället för barns brister

I de fall där vi känner till att det finns familjer som praktiserar en religion, konsulterar vi vårdnadshavarna för att få råd om vilka fester och traditioner som är lämpliga att uppmärksamma.

Ansvarig

Pedagogerna på förskolan

Datum när det ska vara klart

2019-09-04

Namn

Främja likabehandling oavsett kön.

Områden som berörs av insatsen

Kön

Mål och uppföljning

Pedagogerna ska medvetet jobba med genus. Alla barn, oavsett kön, ska erbjudas aktiviteter samt material på lika villkor. Pedagogerna ska bemöta barnen utifrån deras personlighet och inte utifrån deras kön.

Vid utvärderingen på våren 2019 gör pedagogerna en uppföljning av arbetet.

Insats

Erbjuda ett brett utbud av lekmaterial. Lämplig litteratur för barnen. Information ges till nya pedagoger och vårdnadshavare om planen i samband med introduktionen.

Ansvarig

Pedagogerna på förskolan

Datum när det ska vara klart

2019-09-04

Namn

Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet.

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning

På vår förskola ska alla barn, oavsett etnisk tillhörighet, ha samma rättigheter och möjligheter. Alla ska känna sig trygga och respekterade under vistelsen på förskolan. Vid utvärderingen på våren 2019 gör pedagogerna en uppföljning av arbetet

Insats

Information eller tolkhjälp till vårdnadshavare på deras eget språk. Ta del av andra kulturer i verksamheten. Lämplig litteratur på förskolan. Information till nya pedagoger och vårdnadshavare om planen i samband med introduktionen.

Ansvarig

Pedagogerna på förskolan.

Datum när det ska vara klart

2019-09-04

Namn

Främja likabehandling oavsett sexuell läggning.

Områden som berörs av insatsen

Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Förskolan ska arbeta för ökad förståelse och kunskap om olika sexuella läggningar och familjekonstellationer.

Vid utvärderingen under våren 2019 gör pedagogerna en uppföljning av arbetet

Insats

Litteratur som handlar om olika familjekonstellationer ska finnas i förskolan. Vi tar tag i barnens frågor när de kommer.

Information till nya pedagoger och vårdnadshavare om planen i samband med introduktionen.

Ansvarig

Pedagogerna på förskolan

Datum när det ska vara klart

2019-09-04

Namn

Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning.

Områden som berörs av insatsen

Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

På förskolan ska alla barn oavsett funktionshinder ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter utifrån sina förutsättningar.

Vid utvärderingen under våren 2019 gör pedagogerna en uppföljning av arbetet.

Insats

Vi anpassar verksamheten och miljön utifrån barnens behov och förutsättningar. Lämplig litteratur i förskolan ska finnas. Information till nya pedagoger och vårdnadshavare om planen i samband med introduktionen.

Ansvarig

Pedagogerna på förskolan.

Datum när det ska vara klart

2019-09-04

Namn

Främja likabehandling oavsett ålder.

Områden som berörs av insatsen

Ålder

Mål och uppföljning

På förskolan ska alla oavsett ålder ha sina rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Vårt mål är att utmana och erbjuda barnen aktiviteter utifrån deras ålder och mognad. Genom detta växer de och får känna ansvar.

Vid utvärderingen under våren 2019 gör pedagogerna en uppföljning av arbetet.

Insats

Erbjuda aktiviteter utifrån barnens ålder och mognad. Information till nya pedagoger och vårdnadshavare om planen i samband med introduktionen.

Ansvarig

Pedagogerna på förskolan.

Datum när det ska vara klart

2019-09-04

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Förskolan är en verksamhet där olika nationalitet, åldrar och kön vistas. Tillsammans respekterar vi varje barns personlighet och är uppmärksamma på situationer där kränkande behandling, diskriminering och trakasserier kan uppstå. Alla vuxna på förskolan är skyldiga att reagera mot kränkningar, trakasserier och diskriminering. Vi är skyldiga att utreda om vi får kännedom om att barn blivit utsatta.

Det främjande arbetet:

- Vi har ett utarbetat, väl fungerande inskolningsprogram för alla nya familjer som kommer till oss. I det berättar vi hur vi arbetar bl.a. med likabehandlingsplanen.
- Förskolorna har ett täckande system när det gäller ute verksamheten. Det finns alltid pedagoger att tillgå och de har översyn över gården. Inga barn vistas ensamma på gården.
- Alla avdelningar arbetar med tema Kompis.
- Genom barnmöten diskuteras olika händelser och lösningar i barngruppen.
- Vid utflykter finns en tydlig plan som ska efterföljas.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Hur barn och vårdnadshavare har involverats i kartläggningen

Enkäter till vårdnadshavare. Samtal tillsammans med barnen om hur man är en bra kompis.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Pedagogerna har tagit del av resultaten från enkäterna och analyserat dem. Viktig information framkommer dessutom i dialog under utvecklingssamtalen. Vi diskuterar också likabehandlingsplanen på APT där alla pedagoger deltar.

Resultat och analys

Resultat och analys av gångna årets arbete redovisas i den årliga kvalitetsredovisningen.

Förebyggande åtgärder

Namn

Barnen ska ha lika handlingsutrymme i alla situationer och miljöer oavsett kön.

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Mål och uppföljning

Barnen ska ha lika handlingsutrymme i alla situationer och miljöer oavsett kön. Det ska väljas sina lekar utifrån sina intressen utan att bli begränsade av traditionella könsmönster.

Utvärderingen sker genom kontinuerliga observationer och pedagogisk dokumentation avseende barns fria lekar.

Åtgärd

Vi går aktivt in i situationer där flickor utesluter pojkar från sina aktiviteter med hänvisning att de är pojkar och i situationer där pojkar utesluter flickor. Vi ger barn som bryter könsbundna lekmönster positiv bekräftelse. Pedagogerna ser över leksaker och material så barnen inte begränsas i sina val efter könstillhörighet.

Motivera åtgärd

Vi vill att alla ska känna sig lika mycket värda och vara en tillgång i gruppen oavsett kön.

Ansvarig

Pedagogerna på förskolan

Datum när det ska vara klart

2019-09-04

Namn

Konflikter

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder

Mål och uppföljning

Alla barn på förskolan ska känna sig trygga och inte bli utsatta för kränkande behandling. Barnen ska få handledning i konfliktlösning när situation uppstår. Utvärdering sker genom barnsamtal i verksamheten.

Åtgärd

Ta tag i konflikter direkt. Diskutera med barnen om situationen som hände. Sträva efter att barnen ska klara av att lösa sina egna konflikter. Pedagogerna ska alltid röra sig och finnas i närheten.

Pedagogerna ska vara goda förebilder.

Motivera åtgärd

Konflikter uppstår lättare där det inte finns någon pedagog.

Ansvarig

Pedagogerna på förskolan.

Datum när det ska vara klart

2019-09-04

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling i vår förskola.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Pedagogerna ska alltid vara närvarande i barnens lek och aktivitet. Det innebär att pedagogen alltid har uppsikt över alla platser där barnen är, både inom - och utomhus. På Blommor förskola är alla barn allas ansvar.

Personal som barn och vårdnadshavare kan vända sig till:

Pedagog, förskolechef och huvudman.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Om en situation uppstår där vi misstänker att ett barn känner sig kränkt ska pedagogen genast ta tag i situationen. Är det ett annat barn som utfört kränkningen, samtalar vi med både barnet som känner sig utsatt och den/dem som utfört kränkningen. Den akuta situationen måste lösas så att båda parter utvecklar förståelse för situationen och utifrån ålder och mognad utvecklar empati. Vi berättar samma dag för vårdnadshavarna till både barnet som upplevt kränkningen och den som utfört den kränkande handlingen. Vi berättar hur vi uppfattade situationen, hur barnen upplevde den och om den känns uppklarad eller inte. Vi ber vårdnadshavarna samtala om situationen hemma för att se om det kommer fram ytterligare saker som vi inte uppfattat. Vid behov för vi vidare samtal med barnen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

Om en situation uppstår då vi misstänker att en vuxen utsätter ett barn för kränkning ska annan pedagog gå in i den akuta situationen. Pedagog bryter situationen och ber den som utfört den kränkande handlingen att lämna situationen. Vi pratar om handlingen utanför barngrupp direkt med den berörda pedagogen på egen hand eller tillsammans med förskolechef. Om det råder osäkerhet kring agerande från personal, tar vi kontakt med förskolechef som hjälper oss vidare.

Rutiner för uppföljning

När det gäller kränkning av barn till barn, använder vi observation som verktyg för att följa upp barnen. Vi skapar möten mellan de berörda barnen och pedagoger där vi kan ställa frågor eller barnen själva kan berätta hur de upplever sin vistelse på förskolan. Vi är även uppmärksamma på om vårdnadshavarna förmedlar eller visar oro för sitt barns vistelse. Det är pedagogerna som bär ansvaret för uppföljning.

Ovanstående uppföljning ska ske inom en månad.

När det gäller kränkning pedagog till barn, är det förskolechefens uppgift att följa upp och utvärdera hur pedagogen mår och utför sina arbetsuppgifter. Det är pedagogernas ansvar att följa upp barnet som blivit utsatt. Ovanstående uppföljning ska ske inom en månad.

Rutiner för dokumentation

Gäller kränkningen barn mot barn, är det pedagogen som dokumenterar nuläget, vad som har hänt och vilka åtgärder som ska vidtas. Det är viktigt att diarieföra med datum. Dokumentationen ska förvaras hos förskolechefen.

Gäller kränkningen personal mot barn, är det förskolechefen som ansvarar för dokumentationen och vilka åtgärder som ska vidtas. All dokumentation sparas hos förskolechefen som också ansvarar för ovan nämnda rutiners genomförande. Alla blanketter finns tillgängliga på förskolans samtliga avdelningar.

Ansvarsförhållande

Alla pedagoger vid förskolan har ett ansvar att uppmärksamma och agera om ett barn blivit kränkt eller trakasserat. Pedagogerna och förskolechefen har ett särskilt ansvar att följa upp arbetet med detta.

Handlingsplan för hur utredning startas och anmäls till huvudman om en elev utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling.

1. När en personal får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, är han/hon skyldig att anmäla detta till förskolechef.
2. När förskolechef får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäls detta till huvudmannen.
3. Med stöd av förskolechef utreder huvudmannen skyndsamt omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidtas de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skollagen 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling

Ärendetyp: Diskriminering/annan kränkande behandling

Diskrimineringslagen 2 kap 7 §

Anmälan till förskolechef

Definitioner

6 kap 3 § skollagen: Kränkande behandling, ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Förbud mot kränkande behandling

6 kap 9 § skollagen: Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot trakasserier eller annan kränkande behandling

6 kap 10 § skollagen: En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier enligt diskrimineringslagen eller kränkande behandling i samband med verksamheten, är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn.

Rutinbeskrivning

Förskolechef lämnar originalet till huvudmannen och behåller en kopia med ärendenummer.

Anmälarens namn		Anställd som		Förskoleenhet	
Namn och personnummer på berört barn	Datum och tid för händelse		Plats för händelse		
Beskrivning av händelsen:					

Datum (Ärendets upprättande)	Underskrift (förskolechef)
	Namnförtydligande

Skollagen 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling

Diskrimineringslagen 2 kap 7 §

Anmälan till huvudmannen

Definitioner

6 kap 3 § skollagen: Kränkande behandling, ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Förbud mot kränkande behandling

6 kap 9 § skollagen: Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot trakasserier eller annan kränkande behandling

6 kap 10 § skollagen: En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier enligt diskrimineringslagen eller kränkande behandling i samband med verksamheten, är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn.

Rutinbeskrivning

Blanketten för anmälan till huvudman lämnas av förskolechefen till huvudman. Förskolechefen utreder skyndsamt omständigheterna kring uppgiven kränkning eller diskriminering och vidtar (när kränkning/diskriminering skett) de åtgärder som skäligen kan krävas för att få kränkningarna att upphöra samt förhindra diskriminering eller kränkande behandling i framtiden (se blankett 3).

Anmälarens namn (personal)	Titel
Datum och tid för händelse	Förskoleenhet
Ärenderubrik (Kort sammanfattning av händelseförloppet/upplevda kränkningen/diskrimineringen. Var försiktig med att skriva ut berörd personals namn eftersom sekretess inte gäller för personal)	

Datum	Underskrift
	Namnförtydligande

Skollagen 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling

Diskrimineringslagen 2 kap 7 §

Utredning och åtgärder för att förhindra diskriminering och kränkande behandling i framtiden

(Enligt 3.3 i delegationsplanen, individärende diskriminering/kränkning: Beslut om skäliga åtgärder)

Definitioner

6 kap 3 § skollagen: Kränkande behandling, ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Förbud mot kränkande behandling

6 kap 9 § skollagen: Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot trakasserier eller annan kränkande behandling

6 kap 10 § skollagen: En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier enligt diskrimineringslagen eller kränkande behandling i samband med verksamheten, är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn.

Rutinbeskrivning

Förskolechefen utreder skyndsamt omständigheterna kring uppgiven kränkning eller diskriminering och vidtar (när kränkning/diskriminering skett) de åtgärder som skäligen kan krävas för att få kränkningarna att upphöra samt förhindra diskriminering eller kränkande behandling i framtiden.

Blankett 3 "utredning och åtgärder..." lämnas av förskolechefen till huvudmannen med ärendenumret från blankett 1 och 2. Förskolechefen ansvarar för att alla åtgärder inom ärendet diarieförs samt meddelar huvudmannen när ärendet ska avslutas.

Utredning	
(Exempel: prata med berörda som barn, vårdnadshavare och personal. Beskriv tillvägagångssätt samt resultat av utredningen)	
Åtgärder (Exempel på åtgärder eller nya rutiner/riktlinjer)	
Datum	Underskrift (förskolechef)

	Namnförtydligande

Checklista vid utredning

Förskolechefen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna eller kränkningarna och (när det förekommit kränkande behandling eller diskriminering) vidta åtgärder för att få kränkningarna att upphöra samt förhindra att det sker i framtiden.

Förskolechef ska ansvara för utredningen.

Den som leder utredningen ska inte riskera att hamna i lojalitetskonflikt mot den som misstänks för att ha utsatt barnet för diskriminering eller kränkande behandling. Det finns en risk för detta om kollega utreder kollega. När en förskolechef misstänks för att ha utsatt ett barn för diskriminering eller kränkande behandling ska utredningsskyldigheten lyftas till huvudmannen.

Utredningen ska ge svar på vad som inträffat och innehålla en analys av anledningarna till att det inträffade. Utredningen bör omfatta både den som utfört kränkningen och den som blivit utsatt.

Syftet med utredningen är att den ska ge så mycket information och kunskap om situationen att förskolan kan bedöma vilka åtgärder som ska sättas in för att få diskrimineringen eller den kränkande behandlingen att upphöra och förhindra att det fortsätter.

Den drabbades upplevelser av det inträffade är utgångspunkten för utredningen kring vad som hänt. Utredningens metod och omfattning måste anpassas till varje enskilt fall.

Ibland räcker det med några enkla frågor för att få en bild av vad som hänt men vanligtvis omfattar utredningen både barn, vårdnadshavare och personal. Ibland behöver personal med specialkompetens bistå i utredningen som specialpedagoger eller förskolepsykologer. Personals kränkningar/diskriminering av barn är förbjudet i lag och måste därför alltid anses som mycket allvarligt.

Utredningen ska dokumenteras så att effekterna går att följa upp.

Åtgärderna som sätts in (på både kort och lång sikt) måste ha förutsättningar (det vill säga vara relevanta och tillräckligt kraftfulla) att leda till att diskrimineringen eller kränkningen upphör. Åtgärderna måste bygga på en analys av vad man kommit fram till i utredningen.

Åtgärderna måste följas upp och har de inte hjälpt måste andra åtgärder sättas in. Om åtgärderna inte räcker och kränkningarna inte upphör, kan utredningen behöva göras om eller fördjupas och kompletteras. Det är viktigt att det dokumenteras.

Det kan även finnas ett stödbehov hos barnet som det är viktigt att förskolan fångar upp.

Hållpunkter för anmälan till socialtjänst vid uppgifter om att personal utsatt ett barn för diskriminering eller kränkande behandling på förskolan

Det kan finnas en osäkerhet bland personal på förskolorna om när man ska anmäla oro för att ett barn far illa. Det är därför viktigt att all personal vet att det går bra att ringa och konsultera socialtjänsten utan att lämna personuppgifter på det berörda barnet.

När ett barn har blivit kränkt/diskriminerad *av personal på förskolan* så ska en anmälan alltid göras till socialtjänsten i det stadsområde där barnet är skrivet, när det rör sig om

- misshandel
- sexuella utnyttjanden/närmanden

Anmälan syftar till att socialtjänsten ska kunna erbjuda familjen stöd om hemsituationen på grund av det inträffade blivit upprörd och kaotisk. Det är viktigt att familjen informeras om detta syfte.

I övriga fall då det finns uppgifter om att personal på förskolan har kränkt ett barn (t.ex. tagit hårt i armen/vidtagit disciplinära åtgärder) så ska händelsen inte per automatik anmälas till socialtjänsten utan förskolechefen måste från fall till fall göra en individuell bedömning om det ska göras en anmälan. I denna bedömning beaktas hur barnet mår av händelsen och vilka behov av stöd familjen/vårdnadshavarna har. Förskolan kan först ta hjälp av de stödfunktioner som finns inom förvaltningen som specialpedagog och psykolog. Observera dock att personal inom förskoleförvaltningen inte har rätt att bedriva behandlingsarbete enligt hälso- och sjukvårdslagen. När förskolechefen uttömt förvaltningens resurser och i det individuella fallet bedömt att en anmälan ska göras till socialtjänsten så kan socialtjänsten precis som tidigare *erbjuda* familjen stöd. Kontakta gärna en jurist på Förskoleförvaltningens Myndighetsenhet vid osäkerhet.

OBS! När förskolepersonal misstänker att ett barn far illa eller riskerar att fara illa i hemmet så ska det *alltid anmälas* till socialtjänsten oavsett händelse. Om det finns misstanke om misshandel eller sexuella övergrepp i hemmet eller i nära anslutning ska vårdnadshavare inte kontaktas av förskolan.

Skyldigheten att anmäla till socialtjänsten gäller all personal.

Det kan även finnas tillfällen när barn utsätter barn för övergrepp som ovanstående rutin kan behöva användas. Observera att alla inblandade barn/vårdnadshavare kan vara i behov av stöd.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan. [diskriminering]

När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med små glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande "Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att de andra inte tror att du är Fatima". Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter. [trakasserier på grund av kön]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning.

Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon och henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen varför Erik skulle byta till byxor och får svaret: "Det får vara någon måtta med tramset." Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i "riktiga kläder" eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning.

[diskriminering och trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]

En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns det ett polskt barn som tar illa vid sig. [trakasserier]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger "Usch, vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?" [trakasserier]
Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga andra åtgärder. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror.

Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna. [diskriminering]

David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom "Snubbelfot". Personalen har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder. [trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

Det har gått bra på förskolan tills James äldre bror kommer på besök. Några av barnen har hört när deras storsyskon i 10/11 negativa ordalag kallat James bror för bög. Nu får James inte vara med och leka eftersom han har en "äcklig" storebror. Eftersom en av de vuxna på förskolan hör ordväxlingen utan att reagera känner James att han inte har någon att vända sig till. [trakasserier]

Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjeträd. Hon får en förtryckt mall där mammans och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa, men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit "den andra tantens" namn. [diskriminering]